

Гардасил 9 у фокусі професійної спільноти: як Україна реалізує програму елімінації РШМ

25–26 квітня у Львові відбулася фахова школа «Кольпоскопія та менеджмент вульвовагінальної патології. Інфекційний контроль», яка об'єднала провідних фахівців у сфері онкогінекології, вакцинопрофілактики та громадського здоров'я. Одним із центральних акцентів заходу стала вакцинація проти вірусу папіломи людини (ВПЛ), зокрема використання дев'ятивалентної вакцини Гардасил 9 як ключового інструменту у боротьбі з раком шийки матки (РШМ).

На шляху до елімінації: державна стратегія та виклики реалізації

З вітальним словом до учасників звернувся голова ГО «Національна асоціація онкологів України», д-р мед. наук Валерій Зуб. Він підкреслив, що включення вакцинації проти ВПЛ до Національного календаря профілактичних щеплень із 2026 року є проривним кроком держави в профілактиці онкозахворювань. Підтвердженням цього є ухвалення двох наказів МОЗ України, які регламентують скринінгові дослідження та вакцинацію.

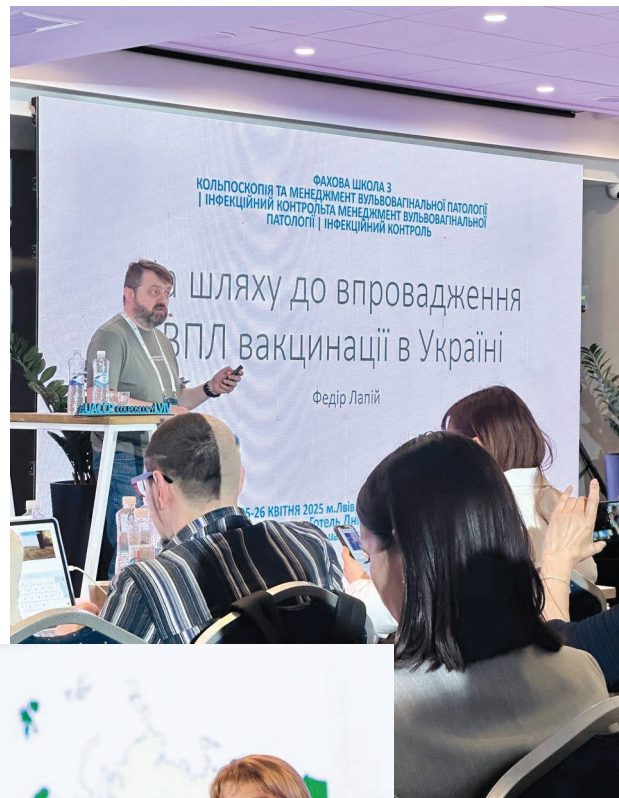
ВООЗ та Україна: синхронізація стратегій

Олег Дуда, канд. мед. наук, генеральний директор Львівського онкоцентру, презентував регіональний досвід реалізації стратегії ВООЗ «90–70–90». Україна досі залишається серед країн із найвищими показниками захворюваності та смертності від РШМ в Європі. У відповідь – вакцинація 90% дівчат віком до 15 років, скринінг 70% жінок і лікування 90% пацієнтів із патологією мають бути досягнуті до 2030 року.

Гардасил 9: сучасний стандарт захисту

Наталія Володько, професорка, президентка ГО «Українська асоціація кольпоскопії та цервікальної патології», окреслила, що дев'ятивалентна вакцина Гардасил 9 демонструє високу імуногенність, охоплюючи типи ВПЛ 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 і 58. Саме ці типи спричиняють більшість випадків РШМ, CIN 2/3, раку вульви, піхви, анального каналу та генітальних бородавок. Дані досліджень (S. K. Kjaer et al., 2021) підтверджують: протягом 8 років серед вакцинованих не зафіксовано жодного випадку CIN 3 або інвазивного РШМ.

Наука і практика: вакцинація вже сьогодні

Професорка Тетяна Татарчук підкреслила, що імунізація дівчат і хлопців віком від 9 років є ефективним методом первинної профілактики. Це підтверджують також дані проєктів, що вже діють: з 2015 року вакцинація проводиться у Львові, а у 2024 році обласна адміністрація виділила 1,7 млн грн на безоплатну імунізацію дівчат віком 9–18 років.

Імунопрофілактика в дії: що далі?

Федір Лапій, канд. мед. наук, голова Нацтехгрупи з імунопрофілактики, повідомив, що з 2026 року в Україні буде впроваджена однодозова схема вакцинації проти ВПЛ для дівчат віком 12–13 років. МОЗ орієнтується на закупівлю саме вакцини Гардасил 9. До кінця 2025 року планується постачання 85 тис. доз. Утім, впровадження однодозової схеми вимагає адаптації нормативної бази.

Фокус на синергію

У межах заходу також були презентовані результати скринінгових проєктів серед внутрішньо переміщених осіб. Самозабір, як альтернатива стандартному обстеженню, виявив ВПЛ у 102 із 602 жінок, переважно – онкогенного типу 16. Це ще раз підтверджує потребу в широкому доступі до діагностики та вакцинації.

Висновок: шлях до перемоги над РШМ

Профілактика РШМ – це не лише скринінг, а й імунізація. Фахова школа стала платформою для міждисциплінарного обміну знаннями та досвідом, що дозволить вивести українську систему охорони здоров'я на рівень світових стандартів. Лише об'єднавши зусилля держави, науки, клініцистів і громадянського суспільства, ми зможемо зробити елімінацію РШМ реальністю.